

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojku, oglase itd. šalje se naplatnicom ili polonikom pošt. kćionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe važi točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tri list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 247849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve poljvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmptić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Izrazi svakog četvrtka o pošte.
Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju, a neizdani ne primaju.
Predplata za poštarnom stoji 10 K u obće, } na godinu
5 K za sejtke } na godinu
ili K 5—odn. K. 250 na pol godine
Izvan carevine više poštarina. Plaća i stajaje se u Puli.
Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste.
Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmptić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Bombe u Trstu.

Mi smo već za prošasti broj bili napisali kratku viest o otkriću bomba u prostorijah talijanskog gombalačkog društva „Societa Ginnastica“ u Trstu, nu pošto je ona viest zbog nestalice prostora morala izostati, progovoriti ćemo danas malo obširnije o tom zanimivom otkriću.

Bacanje bombe, petarda i sličnih „jabuka“ u „najvjernijem“ gradu Trstu, nije ništa neobično. Za vrijeme tršćanske izlozbe god. 1882. pala je u Trstu posljednja bomba dočim je petardah palo i kasnije dosta u raznih takozvanih patrio-tičkih prigodah.

Bomba od god. 1882. bila je uzna-mirila visoke i najviše krugove, te se je već mnogi nadao, da će se protudina-stičkom i protudržavnom pokretu u Trstu i u obće u Primorju stati odlučno na rep. Bilo pa prošlo!

Kasnije radilo se na „maleno“. Tako-zvani radni ili akcioni odbor talijanske irredentske stranke služio se je petardama, protudinastičkim spisima i plakatima, u naj-novije doba izvješćenjem talijanske državne zastave i slikanjem takve zastave po javnih trgovih, na zidovih crkve, redarstvene pala-če itd. Hrvatski, slovenski i nekotji ta-ljanski listovi Primorja bijeližili su te po-javne i upozorivali središnju vladu u Beču na pogibelj takvog rovanjenja. I naši državni zastupnici digoše opetovno glas u parla-mentu, upozorujući visoke krugove na pro-tudinastički i protudržavni pokret u naših južnih pokrajinah. Ali to ni jedno ni drugo nije ništa pomoglo.

Caraki namjestnici barun de Pretis, vitez Rinaldini i grof Goess predstavljali su te pojave irredentak „junata“ sje-vnini predpovjerenim u Beču kao dje-tinjarije, kao izgrede tršćanskih uličnjaka i kao malenkosti, na koje se nije vredno obazirati. U tom smislu pisali su službeni i poluslužbeni listovi primorskih vlada a za njima povajdahu se većinom bečki listovi. Mi smo opetovno u ovom listu povodom takvih izgreda tršćanske „djeturlije“ uzgrijljivo zapitali viadne krugove a što će biti kad jednom ta djeturlija ponaraste, kad ti derani postanu muževima?

Nama se nije naravski ništa odgova-ralo; djeturlija je i dalje rovala a vladini jasari pisali su i nadaje o ne-dužnih demonstracijah nezrele mladeži.

To umjetno zabašurivanje jasnih i očitih činjenica trajalo je preko dvadeset godina, t. j. sve do najnovijih dana, do otkrića naima bomba u prostorijah talijanskog gombalačkog društva. Polovicom ovoga mjeseca trgoše se konačno iz du-gotrajnog mrtvila vladini krugovi i njih-ova gasila. Njemački službeni list tršćan-ske vlade „Triester Zeitung“ koji je sve irredentske pojave posljednjih 20 godina plaštem zaboravnosti milostivo prikrivao, trgnuo se konačno te se oštro oborio na osobe, koje upravljaju tršć nskom občinom čineći ih izravno odgovornim za pro-na-djene bombe. „Otkriće bomba“ — piše rečeni list — u pravo doba, nije samo došlo na vrijeme, da se zapriče teške nesreće, već također, da se i neoprov-rzivo dokaže, čemu bi se imao nadati naš grad, ako se nevedu promjene u javnu upravu.

Očekujući sa najvećim pouzdanjem te promjene vladinog lista, idemo da izje-stimo naše čitatelje kako je došlo do otkrića navedenih bomba.

Medju najradikalnija talijanska društva u Trstu spada bez dvojbe gombalačko

društvo, koje bijaše već opetovno razpu-šteno zbog irredentističkih izgreda. Ovo društvo osnovalo se prošle godine pod nastovom: „Societa Ginnastica“ te je i pod novim imenom nastavilo svoje protu-državno i veleizdajničko djelovanje.

Tršćanskomu redarstvu reč bi, da je stigla iz vana tajna prijava o tom kako se nešto pogibeljna u prostorijah gomb-a-lackog društva snuje. Radi toga je dne 15. o. mj. u jedan sat po podne stiglo naglo pred zgradu toga društva u ulicu Farneto 12 redarstvenih povjerenika i nekoliko radnika s različitim orudjem. Čim su redarstvenici stupili u zgradu, po-kaza jedan od njih druženom tajniku Salvatoru službenu dozvolu za premeta-činu u svih društvenih prostorijah. Na to je tajnik dao pozvati druženog pred-sjednika, mladog odvjetnika dra. Mracha, sina umirovljenog c. kr. savjetnika pri-zivnog suda, rodom iz Pazina. Predsjednik je odmah došao i ostao tuj dok je svršila premetačina toga dana.

U 6 sati izašli su iz društvene zgrade predsjednik Mrach, tajnik Salvator i po-služnik Balanza pračeni od dvojice redar-stvenih agenta, koji su nosili jedan sanduk ili škričnu. Sve te osobe stupiše u pri-pravnu kočiju te se odvezoše na ravna-teljstvo redarstva.

Oko 8 sati ostavise druženom zgradu ostali redarstvenici pošto su zapečatili sve prostorije.

O uspjehu te premetačine doznalo se za ova potankosti. Najprije su redarstveni površno pretražili svu zgradu, pak se uputili u prostorije, gdje sviđaše gombacci svoja obična odela. Tuj nalaziše radnikom da dignu nekoliko dasaka od poda. Čim je to izvedeno, opaziše izpod poda veliku rupu ili škulju u koju se je spustio jedan agent, koji je malo zatim van izašao no-seći u rukama jedan sanduk. U tom san-duku nadjohse dvie bombe „à la Orsini“, 200 litiljskih razprsiljih kapića i dva paketa od 1/2 kilograma baruta, koji se naglo razprsnu čim se upali i daje bijeli plamen. Na sanduku je napis: „Pogibelj od smrti“. (Pericolo di morte) i narisana mrtvačka glava. Sve te predmete pregledaše na to pozvani strukovnjaci.

Još istoga dana obavise redarstvenici premetačinu kod dvojice učitelja gombanja i kod nekotjih odličnih članova društva. Jedan od učitelja i to Fumis odmaglio je sretno u Italiju dočim su drugoga, Sillani-a uhvatili kod Červinjana kad je hito preko austrijske granice u Italiju.

Redarstvo je zatvorilo jednu deseto-rinu članova među njima i predsjednika dra. Mracha, koga je pak iztražni sudac sliedećeg dana pustio na slobodu.

U društvenih prostorijah povedoše redarstvenici opet dvie premetačine, ali nije poznato s kakvim uspjehom.

Uspjenici tvrde, da su bombe imale služiti za umjetničke pirotekničke vatre, ali im nitko ne vjeruje. Koli tršćanski toli bečki židovski i lažliberalni listovi nastoje otkriće bomba u Trstu predstavili kano posve nevinu stvar.

Glade svrhe, za koju su imale slu-žiti te bombe, pronose se razni glasovi. Jedni vele, da su bombe bile namijenjene ravnateljstvu redarstva, drugi njemačkim državnim školam kao prosvjed proti po-znatim događajem u inomostu, treći slo-venskom „Narodnom Domu“, četvrti pro-slavi predstojećeg rođendana cara i kralja Frana Josipa, itd. itd. Prave svrhe ne-može se već sada doznati.

Prva posljedica tomu otkriću bijaše raspust gombalačkog društva „Societa Ginnastica“, koje će se do mala pod dru-gim imenom sa starim članovima i istim programom na novo ustrojiti. Zaboravili će se na bombe i na pogibeljne rovare

gombalačkog društva i u Beč će se javljati kako je u Primorju sve sretno i zado-voljno i kako je Trst još uvijek „fedeli-s-sima“.

Politički pregled.

U Puli, dne 3. augusta 1904.

Austro-Ugarska.

Koncem prošloga čedna primio je ministar predsjednik dvie deputacije za-stupnikah iz Slezijske. Prva je bila kod njega deputacija njemačkih zastupnika, koja je umolila ministra, da ukine sla-venske paralelke na učiteljskoj školi u Opavi i Tješinu. Pošto je ministar dao deputaciji nepovoljan odgovor uzrujaše se Nijemci u Slezijsi uoče, napose oni u Opavi, gdje je došlo i do izgreda.

Kasnije primio je isti ministar sla-venske zastupnike iz Slezijske Hruby-a i Mihjedu, koji su označili svoje stanoviste u pogledu rečenih škola i njemačkih zahtjeva. Hruby se je ministru zahvalio u ime Slavenu Slezijske naglasiv, da je sla-venske pučanstvo uznemireno, jer se pa-ralelke neuredjuje prema prosvjetnim za-htjevom Slavenu, već prema političkom stanovistu, čime se sprječava pravi njihov razvitak. Ministar predsjednik odgovori, da uređenje slavenskih paralelka nije smatrao političkim činom, već čisto pro-svjetnim djelom. Stvar je ministra nastave, da kod provedbe udovolji potrebam za-voda i da se pobrine za daljji razvitak.

Iz Beča javljaju, da će zasjedanje zemaljskih sabora započeti polovicom sep-tembra i potrajati do polovice oktobra o. g. O sazivu češkoga sabora nezna se još ništa; saziv bio bi samo onda opravdan, kad bi bilo nade za uspješan rad.

Glade sastanka carevinskoga vieća nije još ništa odlučeno; prije konca ok-tobra neće se to vieće nikako sastati.

Zastupnik dr. Derschatta govorio je ne-davno u Gracu o političkom položaju iz-javij, medju ostalim, da je nagodba iz-među Austrije i Ugarske u današnjih okolnostih nemoguća. On smatra jednim pravim sredstvom proti češkoj obstrukciji u carevinskom vieću njemačku obstrukciju u češkom saboru. Češki sabor da će doći do mala do velikih nepriklia radi plaćanja i radi toga što se češki agrarci dižu proti obstrukciji. I Poljaci da su najveći protivnici obstrukcije, jer ona sprječava, da bi se moglo stogod za Galiciju izposlo-vati. Nitko ipak nezna kako bi se moglo češku obstrukciju odstraniti.

Zagrebački listovi javljaju, da se pri-pavlja sveučilišni profesor i jedan od kolovodja vladine stranke dr. Pliverić, da označi stanoviste svojih drugov kod pro-raunske, razprave u saboru u Budimpešti. On će govoriti tamo hrvatski jer nezna magjarski, ali njegov govor da će biti razdijeljen medju zastupnike u magjarskom prepludu. Dr. Pliverić kani pobiti krive nazore, što ih izrekoše posljednje doba u ugarsko-hrvatskom saboru u Budimpešti bivši ministar predsjednik Banfy i poznati hrvatski magjaron Kovatević o magjarsko-hrvatskih odnosih.

U zagrebačkom zastupstvu stavila je opozicija predlog, da se izreče baruna Banfy-u, bivšem ministru predsjedniku i počastnomu građanin zagrebačkom nepo-vjerenje i da se ga liši časti počastnog građanina zbog njegovog protuhrvatskog govora u saboru u Budimpešti glade hr-vatskih državopravnih prilika. Primljen je saopć jedan dio predloga t. j. da se ba-runu izrazi nepovjerenje.

Grn Gora.

Sa Četinja javljaju, da se vlada bavi pitanjem kako bi u Baru uredili slobodnu luku. Stahn nje još ništa odlučeno, ali

se nadaju, da će knez Nikola izdati na-redbu u tom smislu. Za to pitanje zau-zimlje se osobito jedno talijansko društvo, koje je zakupilo monopol dahanu u Crnoj Gori. S druge strane tvrde, da je na to bila prisiljena crnogorska vlada zbog pre-strogog postupanja sa crnogorskim proiz-vodi u Boki kotorskoj. Neki kažu, da o slobodnoj luci u Baru nemože biti govora, jer da slobodna luka mora imati područje razpačavanja, a toga tamo da nema. Građić Bar, koji ima jedva par stotina stanovnika, udaljen je preko četiri kilo-metra od barske luke Pristrana, u kojoj imade samo 7 kuća sa oko 50 stanov-nika. Osim toga tu je nezdrav zrak, te se građanstvo nebi moglo valjano razvijati. Možda imadu najviše pravo oni, koji kažu, da bi Talijani rado, da se ostavi ta osnova kako bi oni mogli laglje kriomčariti svoju robu u Austriju.

Srbija.

Iz Biograda javljaju, da je došlo na srbsko-turskoj granici do sukoba medju srbskom i turskom stražom. Kano povod tomu sukobu navode se bugarski ustaski odbori.

Socijaliste tuže se, da se nemože nji-hova stranka u Srbiji razvijati, jer da neima tamo velikih obrtničkih središta gdje bi se radništvo sastajalo, niti neima seljačstva, koje bi bilo bez zemljišta. Socijaldemokratsku stranku da sačinjavaju u Srbiji višeskolci i kandidati učiteljstva, koji su socijalističke nazore usisali u tu-djini. Postije krvave noći od dne 11. junija 1903. mislili su socijalisti, da će nastupiti i za njih veća sloboda, pa da će se ojačati njihova stranka, ali se prevarise. Tek ne-davno da su počimili častnici nekotje lu-dorije, koje su dobro došle socijalistom, koji su radi toga hnstili radništvo i selja-čstvo proti častnicima. Oni su digli takovu hajku, da je ministar unutarnjih posala iz-dao okružnicu na sve predstojujke, da stann na put socijalističkom rovanjenju na čast-nike. Na temelju te okružnice zatvorise već nekoliko socijalista.

Rusija.

Prošloga čedna umorise nepoznati zli-kovci u Petrogradu ministra unutarnjih po-sala Plehva. Ministar se je vozio na ko-lodvor, a zlikovci bacise pod njegovu kočiju bombu, koja se razprnu i ubi mini-stara i rani višie drugih osoba. Ministra opisuju kano vrlo stroga i bezobzirna či-novnika, koji je nemilosrdno proganjao sve protivnike vladajućeg sustava u Rusiji. Nasljednikom umorenoga imenovao je već bivši ministar pravosudja Muravjev. Najnovije viesti sa rusko-japanskog ratišta ne donose ništa osobita, ali se iz njih razabire, da se bije ljuti boj na raznih stranah, osobito pako oko Port-Artura. Protivnici Rusije turise u svijet opetovno lažnu viest o pada Port-Artura, nu istu viest moradoše konačno sami opozvati. Japanci se pripravljaju na odlučnu navalu na tvrđjave oko Port-Artura, gdje imadu sakupljenih 45—50.000 momaka. U Port-Arturu nalazi se pako ruske vojske oko 40.000 momaka, koji ne će jeftino pro-dati svoje ruke glave.

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Zašto se kaz. orra Juti i Pogređe, bezčnosti, laži, bezsramnosti, tati tuđeg poštenja, širitehji nemoralu i — bruture, itd. itd. — to su sve svojstva i posebni darovi, kojima je kamoru obilno nadarila tobože djeđovska kultura. — svojstva plemenita ove talijanske kamorre koja vedri i oblači ne samo ovdje u Puli već i po ostaloj Istri, na čelu sa neslavnom

sa vrlo liepim i biranim programom. Početak u 5 sati po podne. Ulaznica 1 krunu po osobi. Poslije koncerta ples.

Tako i valja, ako se hoće, da se naroda čim više sakupi. Ljudi ne mare gubiti noći za zabave i pravo imadu. Naši mladići i djevojčice, osobito članovi i članice društva imadu pune ruke posla sa pripravama za svečanost. Društvo dalo se je i fotografirati, pa je priredilo sa svojom slikom i razglednicu, upravo lijepe, koje se već i razprodaju u korist društva. Bit će zabave, i želimo da je bude, sve na veću slavu našega vrijednoga društva i našega drevnoga Kastva.

Pazinski kotar:

Iz pazinskog kotara mjeseca augusta. U sjednici carevinskog vieća u Beču 3. febr. 1874. pala je iz ustija zastupnika dr. D. Vitezića prva rieč za osnutje hrvatske gimnazije u Istri. Tek četvrt stoljeća iza toga ispunila se njegova i svih istarskih Slavena vruća želja podignućem državne gimnazije sa hrvatskim nastavnim jezikom u Pazinu, odredbom naimo c. k. ministarstva za bogoslovije i nastavu od dne 26./8. 1889. br. 24242. dakle iz 25 godina 6 mjeseci i 23 dana. Koliko li govora nije držao dr. Vitezić u tu svrhu u Beču? a za njim Splintić i dr. Laginja? Koliko resolucija nisu oni postavili? Koliko upita? Koliko peticija nije zato poslano u Beč? Koliko li govora u zemaljskom saboru od Mandića, dr. Stangera? Opravdanaj želji Hrvata i Slovenaca zadovoljilo se. Broj polaznika opravdava najbolje potrebu hrvatske gimnazije. Ima učenika iz svih krajeva Istre, iz svih šest kotara. Ima ih u 5 razreda 164, više nego u potpunaj njeimačkoj gimnaziji u svoje doba, a bilo bi ih još toliko, da nije siromaštvo po sriedi. Broj polaznika svjedoci, da i naša g. učitelji pučkih škola dužnost svoju shvaćaju, i očekuju, da će i u buduće isto što većim žarom učiniti, da nam ne usahne ova vrela bolje budućnosti. Listajući školske viesli zapne mi ipak oko o jednu župu u najbližjoj okolici Pazina, iz koje ima u gimnaziji jedan jedini učenik, koji je svršio ondješnju pučku školu. Bilo je doba, kada je bila pučka škola u toj župi talijanska, a i gimnazija njemačka, ali bi bilo iz te župe uvijek poprično 10—12 djaka, koji su sada kao učitelji, svećenici, bogoslovi, obć. tajnici, dnevnicaři na sudu, na ohtini itd., amo tamo raztreseni. A sada? ni za lič svemu tomu, akoprem učiteljuje već 10—12 godina isti učitelj. Ili su možda postala djeca te župe najjednom sva tupa? Nerjermemo! Zupa je u takovom položaju, da može učenik u jutro u Pazin, a u večer opet u roditeljsku kuću; radi toga mogu li siromašniji dati izškolu svoju djecu kako to prošlost dokazuje. Svaki želi svojoj djeci pripraviti bolju budućnost, i nije s toga čudo, što među pučanstvom vrije, nije čudo, što si tamošnji učitelj nije stekao niti malo ljubavi, ugleda, nego prezir, mržnju. Nije bogme snla, imati pučku školu, imati gimnaziju pred nosom, a ne vidjeti nijednog djaka da ju polazi. Siri se medju pučanstvom glas, da je ovdje zloba po sriedi. Od prošle godine ovdje nastao je medju učiteljima i pučanstvom dubok jaz, jaz nepremostiv radi nekotjih stvari, u kojim da je učitelj silno kompromitirao svoju čast, svoj ugled. Nemoguće je izravati međusobni odnosaj. Tko će trpjeti? Nedužna djeca i to više od sada nego do sada; jer veće, da je učitelj silno osvjetljiv, strastven. Ovo na znanje onima kojih se tiče.

1. Ovdješnja pošta upraviteljica je već 20 dana izginula a da nije izručila c. k. poštarski uređ drugoj osobi, koja se u taj posao razumije; sada upravlja poštom jedna djevojčica od 12 godina, koja se ništa ne razumije u poštu te se događaju velike pomutnje na pošti, jer ista nezna čitati te se pisma javnih ureda klate ovdje po Roču od jednog ureda do drugog. Da navedemo od tolikih samo jedan primjer. Biskupski ordinarijat u Trstu poslao je župnom uredu u Roč s dopisom od 14. jula t. g. br. 664/4 jednu obveznicu državnju; ta nazovi upraviteljica pošte poslala ju občinskom uredu a moglo se je i dogoditi da ta obveznica ide izgubljenja, pa koji bi bio kriv? Ovdje ćemo spomenuti, da ni poštarski uređ u Buzetu ne pazi dobro na pisma kampo ih pošilja; tako se dogodi više puta, da občina Buzet šalje pisma županstvom Dano itd. a ta dođu občinskom uredu u Roču. Ovdješnji sadašnji upraviteljici je občinski uređ valjda kao ambulanca pošte, jer šalje istomu sva pisma od svih ureda u okolici.

2. Budući da zahtjeva zakon da c. k. poštarski uređi moraju imat listanice u jeziku pučka gdje se nalaze, moralo bi to vriediti i za nas, ali u c. k. poštarskom uredu u Roču neima ni traga hrvatskim listanicam; nadpis je na vratih talijanski, kao da bismo bili gdjejed u sredini Italije. Od c. k. ravnateljstva očekujemo, da će već jednom staviti u red c. k. poštarski uređ u Roču da će dati upravljati poštom po upraviteljici, koja je izpit položila zato a ne da svako dide upravlja istom. I prošle godine dogodilo se, da su i sluge upravljali poštom, te je bilo dokazano da je jedan sluga, koji je upravljao poštom, otvorio pismo i pročitao ga te stavio ga u drugu kovertu i naslovniku ga poslao.

Nadalje molimo, da tiskanice priskrbi na ovdješnjem c. k. poštarskom uredu i u našem jeziku, to jest u hrvatskom; nadpis na vratima da bude i u hrvatskom jeziku. Ovomu nije teško zadovoljiti, jer to traži i sam zakon, koji mora biti svakomu, najpače c. k. činovnikom svet.

Franina i Jurina.

Fr. Čuje se, da te naši poprđili iz Lovrana, Opatije, Cresa itd. storit još jenu provu svojmj vapori.

Jur. Ča čute pul svojeh trubil još ku krunu?

Fr. Da će njim dat ruku neki talijanaš iz Dalmacije.

Jur. Da mu se nebi travinjalo kako onomu, ki je dal vuku ovece past.

Fr. Ma, to je njihov posal.

Jur. Je tako je, ma mi ćemo se intanto dugo držat talijanski vapori, da nas nebi zavukli va lačnu Taliju.

Razne primorske viesti.

Josip Juraj Strosmajer. Veliki skup i slavni Hrvat bio je i ljetos došao iz svoje prijestolnice Djakovu u Rogatačku Slatinu, da tamo probavi nekoliko ljetodna, kako je to činio blizu 40 godina. Ljetos iza nekoliko dana što je tamo došao, bilo mu je požljivo i jako požljivo, tako da su se mnogi bojali najgorjeja. Dapače njegove novine izlazeće u Njemačkoj i smatralo su ga mrtvim i doniele su njegovu sliku i njegov životopis. Hvala Bogu, bile su slab prorok. Hrvati i Slovenci štrepili su nad njega. Popitivali su o njegovu zdravlju

pismeno i brzojavno. Mnogi su i osobno došli da popitaju za njegovo zdravlje. Došlo je i Hrvata iz Istre. I hvala Bogu, posle pet šest dana iza glasova o bolesti njegovoj, našli su ga već vani, u šumici, okružena od svojih. Izgledao je nješto slab, ali uvijek ljubezan. Ojačav se ponekle, odputovao je u sobotu dne 30. jula iz Slatine, i to novom željeznicom do Grobelna u južnoj Slajerskoj, pak južnom željeznicom preko Zidanoga mosta u Zagreb. Na postaji Rogatac-Slatina pozdravili su ga najsrdačnije tamošnji Slovenci. I dalje skoro po svih postajah pozdravljali su ga Slovenci, te Hrvati. U Zagrebu dočekala ga je i presrdačno pozdravila velika množina ljudi. Ulice kuda je prošao bile su zastavami okićene. U ponedjeljak dne 1. jula putovao je do Djakovu. Bog pozivi i uzdrži krasnoga devedesetgodišnjega biskupa, dobrotvora Hrvata, još mnogo godina!

Promaknut na čast doktora filozofije. Gosp. Ante Majžer profesor na državnoj gimnaziji u Pazinu, bio je prošloga čedna na sveučilištu u Gracu promaknut na čast doktora filozofije.

Na c. k. ženskome učiteljsku u Gorici započeti će upisivanje za novu školsku godinu 1904.—1905. dne 14 i 15. a za vježbaonicu dne 15. septembra o. g. U više tečajevne neće se primati novih kandidatkinja.

Za produljenje željeznice Trst-Poreč do Kanfanara. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je c. k. ministarstvu željeznice u Beču iznos od K 12.000 za troškove oko podrobne osnove za željezničku prugu Poreč-Kanfanar.

Za telefonsku svjezu izmedju Trsta i Opatije. Iz Beča javljaju, da je tamošnja Irgovačka komora zamolila ministarstvo trgovine, da bi se što prije ljčtiliste i kupalište Opatije spojilo sa interurbanom telefonskom mrežom tim načinom, da se sveže telefonom Trst sa Opatijom. Ujedno je zamolila, da bi se moglo bar za sada obćiti telefonski sa Opatijom preko Rieke.

Talijansko ihodo (spilni). Iz tirolskoga grada Bozena pišu, da su austrijski vojnici uhvatili dvie talijanske uhode, koji su htjeli prodrieti u jednu tvrđavu kod klanca Tonal na austrijsko-talijanskoj granici. Jedan od tih uhoda bijaše preobučen kao svećenik. Oblast iztražuje kako se zovu te uhode.

Spomenica pučkih učitelja Istre. Predsjedništvo učiteljskog društva za Porečki kotar predalo je jednomu od talijanskih zastupnika spomenicu, koja će biti predana zem. saboru. Takovu spomenicu predati će sva ostala učiteljska društva sirom Istre. U spomenici traže učitelji, da se službene godine snize od 40 na 35 godina, da se mirovina računa po godinama nipošto po petgodišnjacim, i to za prvih 10 god 40%, a za svaku sljedeću godinu 2 i 4/10%.

Demonstracije u Trstu. Već je eto drugi čedan, da su u Trstu na dnevnom ređu noćne demonstracije. Demonstracije prijeduju duše talijanske stranke t. j. židovsko-liberalna sa socijalistima, te kršćansko-socijalna. Te demonstracije sastoje se u tom, što se sad pristisati jedne, sad drugie skupie na jednom ili drugom mjestu grada, te prolaze kroz ulice vičati i urlati: „Evviva! i Abbasso! Redarstvo pohvata svaki put 10—15 kolovozija, zatvori židovsko-liberalno gnijezdo kavauu; Chiozza“, raztjera demonstrante, pak mirna Bosna do sljedećeg dana.

Značajna je kod tih demonstracija činjenica, da su se kolovodje socijalno-demokratske stranke spojili sa vladajućom, kapitalističkom, židovsko-liberalnom strankom.

Državna potpora za polodjeljske svrhe. Ministarstvo poljodjelstva dozvolilo je občini Brtomigla za uzdržavanje nasada americkanskog trsa K 500; občini Vrbnik za nabavu škropilnica K 400; porefnoj občini Orlec za nabavu škropilnica 150 K i K 450 za proširenje i uzdržavanje nasada americkog traja; kol. gospodarskoj zadrugi u V. Joskoru za gradnju uzornoga

vinograda u Mošćenicah (Draga) 300 K; kol. gospod. zadrugi u Buzetu K 500 za proširenje i uzdržanje nasada americkog traja; ciepača americkanskog trsa Antonu Fiorentinu u Krku podporu od 50 K kao nagradu za poduku u ciepl-nju americkog trsa na kvarnerskih otocim; za dvie izložbe govoda na kvarnerskih otocim 1000K.

Izlet iz Senja u Opatiju. U nedjelju dne 7. augusta o. g. priredjuje posebni izletni odbor sa domaćim parobrodom „Hrvatska“ i gradskom glazbom izlet iz Senja, tjeđi Novi i Cirkevencu. Polazak iz Senja u pol sa više podne, povratak iz Opatije u 7 1/2 na večer. Ciena tamo i natrag K 1-60. Čisti prihod namijenjen je dobrotvornoj svrsi.

Mi smo stalni, da će naši rodoljubi u Opatiji primiti najsrdačnije našu braću iz Senja te iz ostalog hrvatskog primorja.

Program c. k. velike državne gimnazije u Pazinu za školsku godinu 1903./1904. Dobrotom slav. ravnateljstva državne gimnazije u Pazinu dobili smo gornji program, koji sadržaje: 1. Anatomski prinosi k poznavanju paprati Asplenum Adulterium Milde i njezinih surodnika, napisao prof. Vladimir Nazor i 2. Školske viesli od upraviteljstva.

Nase će čitatelje zanimati više drugi dio programa, iz kojega vadimo sljedeće podatke:

Poslo je ovo prvi program od poslanka te gimnazije nalazimo tu školske viesli iz god. 1899./1900. t. j. od ustrojenja pa sve do danas. Upraviteljem gimnazije bio g. prof. Fr. Matejić a privremeni učiteljem g. Antun Jošt. Kasnije bijahu imenovani O. Milan Dvogan suplenantom za nauk vjero te izpitani učiteljski kandidat g. Josip Roža suplenantom.

Školske godine 1900./1901. imenovani su učiteljski kandidati Dragutin Müller i Ivan Bergić suplentima.

Školske godine 1901./1902. imenovan na toj gimnaziji pravim učiteljem g. dr. M. Soštaric, dotim je posao g. Jošt na gimnaziju u Kočevje. Iste godine imenovan je upraviteljem gimnazije g. Matejić pekraj školskim nadzornikom.

Školske godine 1902./1903. imenovan je upraviteljem gimnazije g. Ivan Kos upraviteljem gimnazije u Spletju; gosp. dr. Soštaric posao je na gimnaziju u Klosterneuburg; iste godine imenovani su učiteljski kandidati g. Antun Majžer, Martin Zgrablič i Ivan Krmpotić suplentima. G. Krmpotić se zahvalio mjeseca febrara na službi a na njegovo mjesto bi imenovan suplenantom O. A. Bobnar.

Školske godine 1903./1904. počevali su na gimnaziji ravnatelj Kos, Brolih Luka pravil učitelj, Nazor Vladimir pravi učitelj, Majžer Antun privremeni učitelj, Bergić Ivan suplenat, O. A. Bobnar suplenat, Bosnić Jakov suplenat, Dvogan O. Milan vjeroučitelj.

Učenika bijaše ukonem školske godine 1903./1904. u I. razredu 42, u II. razredu 35, u III. razredu 31, u IV. razredu 31, u V. razredu 40.

Od onih dobilo je I. red s odlikom 18 djaka, I. red 102, popravim izpitom 29, II. red 10. Materinski jezik djaka 136 hrvatski i 28 slovenski. Rodno mjesto djaka: Pazin 10, Pazinski kotar 39, ostala djaka: Primorje 18, Rieka 1, Kranjska 2. Po vjeri su svi rimokatolici. Podporu je dobivalo 27 djaka u iznosu od 5.543-80 K.

Ove školske godine dalo je „Djakačko podporno društvo“ u Pazinu podpora u novcu za stan, hranu, odiela, za nabavu i popravak knjiga K 19.299-74.

Od postanka podielilo je ovo društvo djakom podpora: K 37.797-15.

Sastanak hrvatsko-slovenskih abiturijenta. Bili su dne 6. i 7. augusta u Ljubljani. Razpored tog sastanka je sljedeći: Dne 5. augusta po podne u 5 1/2 doček hrvatskih i slovenskih abiturijenta na kolodvoru u Ljubljani. 6. u 8 sati u jutro sastanak privremenog odbora. Od 9—12 i od 4—8 javna konferencija abiturijenta sa izvještajima o naprednih prosjektivnik i socijalnih idealih djactva uz slobodnu razpravu. a) Otvoreenje i pozdravni govor predsjednika privremenog odbora. b) Razvoj slove djactva. c) Historija hrv. djactkih pokreta. d) Samoučio; samonaobrazba djaka. e) Socijalno-pilanje djactva. f) Ekstenzivno narodno djelo djaka. g) Djelovanje djactva oko realnoga zbljenja Hrvata i Slovenaca; h) Eventualia. Izvještaji sami neka budu što kraći, razprava će biti dulja. Na večer biti će zajednički komers i koncert društvene glazbe. VII. u 7 sati u jutro izlet na Bled bez utanačenog razpreda (Vožnja Ljubljana — Lesce (Bled) tamo i natrag štote 3-70 K). Glede bezplatnih stanova ne može se još ništa odrediti, svakako će se odbor pobrinuti, da bar siromašniji djaci dobiju bezplatne stanove. — Odbor.

Porečki kotar:

Obćinski izbori u Poreču. Glavarstvo občine Poreč odlučilo je, da će se vršiti predstojeći izbori za novo zastupništvo one občine sljedećih dana: dne 16. i 17. augusta za III. tjelo, dne 18. augusta za II. tjelo i dne 19. augusta za I. tjelo.

Koparski kotar:

Na adresu c. k. ravnateljstva pošte i brzojava u Trstu: „Pod tim naslovom pišu nam dne 1. o. m. j. iz Roča:

Razne vijesti.

Slador (cukar) kad ti vapno skoči u oko. Često se dogodi onim, koji imaju posla sa vapnom, da im komadić vapna skoči u oko i tada se silno upali, nateče i znatno peče. U takvom slučaju izpere se oko sladornom vodom; vapno se odmah spoji sa sladornom vodom i lahko se oko tim izpere. Odmah prestane bol, rieši se svake muke i svih posljedica.

Hrvatsko pjevačko društvo „Hrvoje“ u Mostaru proslaviti će dne 13., 14. i 15. t. mj. svečano razvijanje (instalaciju) društvene zastave hrvatske trubojnice. Pripreme se čine u velikom stilu, i svečanost, polag krasnog i obilnog programa, biti će veličanstvena. Upozorujemo sva hrvatska društva i pojedince, da obilno posjete ovu svečanost i time izveliče samu slavu a i bratskom društvu i Hrvat-koj truboji, pod kojom se „Hrvoje“ već 16 godina časno i dostojno bori za zajedničku nam majku Hrvatsku, izkažu dužno štovanje i počast, a bratskom junaku „Hrvoji“ želimo najljepši uspjeh, da i nadalje ponosno i visoko diže hrvatski stijeg i pjesmom širi hrvatsko ime i slavu!

Razni prinosi:

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru u Opatiji darovane preko naše uprave: Ivan Poropad Gregorović, nećni strazar c. k. državne željeznice u Puli 1 K. Ukupno danas K 1.— Na račun ove god. izkazano . . . 1176.84 Svukupno K 1177.84

Izkaz prinosa stiglih na ravnateljstvo družbe sv. Cirila i Metoda za Istru tekom mjeseca travnja 1904.

- Sl. Štedion i predujmovna udruga, Sisak K 25.—
- Muška podružnica, Kastav 5.30
- Ženska podružnica, Volosko 125.40
- Uredništvo „Hrvata“, Gospić 31.28
- Ured. „Glasa Naroda“, Zagreb 6.26
- Ženska podružnica u Mošćenicama Savka Zahija u Rukavcu sabranih od Anke Kundičeve K 11, od g. kapelana Petreba K 1, od g. Stembergera K 1, od preostalog računa K 1 14.—
- G. Ferdo Herdy šalje od seljaka u Drenju i Ravnah sabranih za školu u Drenju 561.—
- Trgovačko društvo „Merkur“, Zagreb u ime tangente poduzeća tvrdke Farkaš i Weis, Zagreb 6.04
- Dr. J. Pošćić višak zabave božićnog drvca u Voloskom za 1903. 103.77
- G. J. Jajčić sabrane u Kozini u krčmi g. Siskovića 2.—
- Podružnica u Zrenju (po g. Tončiću Cekinu) 34.98
- Muška podružnica u Rukavcu 123.99
- Sl. Belovarska štediona u ime pod-pore 50.—
- Sl. Banka za Primorje na Sušaku 100.—
- Podružnica u Medulinu 22.74
- Podružnica u Jelsi 22.96
- Muška podružnica u Kastvu 34.40
- G. prof. Milčetić, Varaždin u ime
 - a) činovničke udruge 20.—
 - b) od varaždinske štedione 20.—
 - c) vlastiti prinos 20.—

Plemenitim darovateljima svesrdno se zahvaljuje O d b o r.

Oglas.

Podpisani čast se ovime javili ep. poduzetnikom gradnje i slavnom občinstvu, da ima na raspolaganje svakovrstnog sa- liža, skalina, bankina, kapnica (grandali) itd., sve iz najboljeg crvenkastog i bieli- castog mramor-komena uz slijedeće cije- ne:

- I. Saliz u debljini od 8—12 cm učinjen sa češljem za postavu na mjesto: po m² K 5.—
- II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4.40.
- III. Kapnice (grandali) za krovove po metru K 1.—
- VI. Skalini i bankini pako po pogodbi i to sve franko na postaju Pazin.

Poblize informacije koli pismene tali ustmene daje podpisani sam.

Lindar, selo Lovrinčić.
Anton Lovrinčić pok. Josipa
Svoji k. svojim!

Skladište pokućstva

goričko-zelkanske
STOLARSKÉ ZADRUGE
(prije Antun Černigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućstvo izrađuje se samo u pečl iz- sušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjesečnu odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splita i Aleksandriji. Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

HRVATI, kupujte svi papir za pušenje Družbe sv. Cir. i Met. za Istru.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.
za Istru.

Svaka obitelj
morala bi u vlastitoj dobrobiti samo
Kathreinerovu
Kneippovu sladnu kavu
kao pridoatak k svagdanjemu
kávnomu napitku upotrebljavati.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka, te plaća od

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred- nosa do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmova (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadružne uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju poblize informacije.

Ravnateljstvo.

Pčelno - voštene sveće

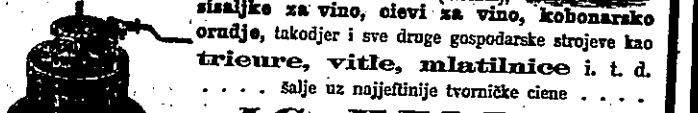
po kilog. K 4.90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garanti- rano pčelnoga voska.

- Ukrasne sveće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reliefu sa zlatom, vošćenim cvietom itd. kg. po K 8.—
- Isto ukrašene s odjeljivim cvieticama 6.—
- Tamjan lagrima, najljepši 2.40
- graniš 2.40
- Sveće za pogrebu po vrlo niskoj cijeni. — Za pravi, čisti vosak jamčim za 20.00 kruna uz vrlo niske cijene.
- Preporučam se prečastnom svećenstvu, p. n. občinstvu najpozniznije,

J. KOPAČ, vošćarica u Gariči.

Sve strojeve za poljodeljstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike, stiskalnice (preše) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino, novosti pri aparatima proti poroznosti to za sumperanje, mlinove za groždje posve nove konstrukcije, nove svjetiljke na acilijem za hvatanje letećih zareznika (insekta), sisaljke za vino, cievi za vino, kobonarsko oruđe, takodjer i sve druge gospodarske strojeve kao trieure, vitle, mlatilnice i t. d.

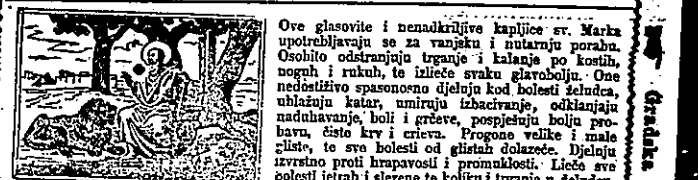

I. G. HELLER,
Beč, Praterstrasse 49.

Katalozi besplatno i franko. — Dopiru je se u svim jezicima.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Ove glasovite i nenadkrnjive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vjampku i gutanjnu porabu. Osobito odstranjuju trganje i klanje po kostih, noguh i rukuh, te izliče svaku glavobolju. One nedostizivo spasosno djeluju kod bolesti zaičnada, ublažuju katar, umiruju izbacivanje, odličnaju naduhavanje, boli i grčeve, pospijaju bolju pro- bavu, čiste krv i cievra. Progona velike i male gliste, te sve bolesti od glitah dolazeće. Djeluju izvrsno proti hrupavosti i promuklosti. Lieče sve bolesti jetrah i slizeze te kolika i trganje u želucu. Progona svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti maternici i ma- dronu, pa zato nesmiju manjkati u nijednoj gra- se neka točno naručiti pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb.** Sloga se jednok crkve sv. Marka. Novac neka se šalje napred ili pouzdanje. — Manje od jednok tuceta (12 boćica) se ne šalje. Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tucet (12 boć.) 4 K, 2 tuceta (24 boć.) 8 K, 3 tuceta (36 boć.) 11 K, 4 tuceta (48 boć.) 14.60 K, 5 tuceta (60 boć.) 17 K. — Posljednjim tucetom i tucetom pruznizica, da ih nije mo- guće ordje tiskati, zato navadjam samo imena neke gje, koja su sa osobitima uspjehama potrebljavali **Kapljice sv. Marka** te podpunoma ozdravile: v. Barčević, učitelj; Janko Ključ, kr. nadlogar; Sij. Borčić, župnik; Mija Manić, općanar; Sofija Vukelić, silica; Jozef Seljanić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360. Gradska ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!
Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija ljekovita voda, koja je od prvih tečućih autoizeta preparata i djeluje najdjelotvornije kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katarata; sjetme, neljehura, kamenca, hemeroida (zlatno žilo), ostekih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„Upraviteljstvo vrele Apatovačke kiselice“
Zagreb. Ilica broj 17.

Dobiva se od svijetljazirama, trgovatana mijednita, razstobracijama i gostivanjima